

تغلیظ ديه

«تغلیظ ديه» در چه شرايطی محقق خواهد شد؟

مجازات اصلی به چهار دسته تقسیم می‌شود: مجازات حدی، مجازات تعزیری، قصاص و ديه است. مجازات ديه، جریمه نقدی‌ای است که در مورد جرایم عمدی و جرایم غیر عمدی در نظر گرفته می‌شود.

مجازات اصلی به چهار دسته تقسیم می‌شود: مجازات حدی، مجازات تعزیری، قصاص و ديه است. مجازات ديه، جریمه نقدی‌ای است که در مورد جرایم عمدی و جرایم غیر عمدی در نظر گرفته می‌شود. پرداخت ديه در مهلت قانونی باید باشد. این کار بر عهده مسئول پرداخت ديه است. در صورتی که مسئول پرداخت ديه از انجام این کار امتناع کند می‌توان از او با استناد به ماده ۲ قانون محکومیت های مالی بابت خودداری از پرداخت ديه شکایت کرد تا دادگاه او را ملزم به پرداخت میزان ديه کند.

به گزارش «تابناک» مقدار ديه در قانون مشخص شده است. برای مثال ديه از بین بردن همه دندان ها، ديه انسان کامل است. مقدار ديه کامل ابتدای هر سال توسط رئیس قوه قضاییه اعلام می‌شود. البته در مواردی ديه یک عضو مشخص نشده است که در این صورت قانون گذار به قاضی اجازه داده است تا با توجه به نظر کارشناس در پزشکی قانونی، میزان آن را مشخص کند که به این مقدار ازش گفته می‌شود. برای مثال ديه شکستن دست در قانون مشخص است، اما ديه پاره شدن یک رگ عصبی دست نیاز به نظر کارشناس دارد.

معنی تغلیظ ديه

همه کسانی که با موضوع ديه سر و کار داشته اند احتمالا به معنی تغلیظ ديه توجه کرده اند. در اینجا می‌خواهیم بررسی کنیم تغلیظ ديه یعنی چه؟ تغلیظ یعنی " شدت دادن " و ديه یعنی " خون بها "؛ بنابراین تغلیظ ديه یعنی تشدید کردن خون بها؛ تغلیظ ديه تنها برای جرم قتل صورت می‌گیرد و برای جراحات هرگز تغلیظ ديه در نظر گرفته می‌شود. تغلیظ ديه تنها در موارد خاصی ممکن است و منحصر در این موارد می‌توان مقدار ديه این جنایت را افزایش داد.

موارد تغلیظ ديه

موارد تغلیظ ديه در قانون مشخص شده است. اعمال تغلیظ ديه در دو مورد صورت می‌گیرد:

الف، قتل در ماه حرام ب، قتل در مکان حرام

الف، قتل در ماه حرام

۱- اولاً برای اعمال تغلیظ ديه در ماه حرام باید ارتکاب جنایت در یکی از ماه های حرام یعنی " محرم، رجب، ذی القعدة و ذی الحجه " صورت بگیرد.

۲- دومین شرط از شرایط تغلیظ ديه در ماه حرام این است که فوت قربانی جنایت نیز در یکی از ماه های حرام صورت گرفته شود؛ بنابراین با توجه به این دو نکته هم عمل قتل و هم مرگ باید در ماه حرام باشد تا بتوان تغلیظ ديه را اعمال کرد.

ب، قتل در مکان حرام

در صورتی که عمل قتلی در محدوده حرم مکه واقع شود، مجازات ديه نفس تغلیظ خواهد شد و افزایش پیدا خواهد کرد. سایر مکان های مقدس و متبرک شامل حکم تغلیظ ديه نخواهد شد.

مقدار تغلیظ ديه

حال باید بدانیم مقدار تغلیظ ديه چه میزان است؟ در هر دوی موارد تغلیظ ديه یعنی هم تغلیظ ديه در ماه حرام و هم تغلیظ ديه در مکان حرام، مقدار ديه به میزان یک سوم افزایش خواهد یافت.

شرایط کلی تغلیظ دیه

برای اعمال تغلیظ دیه، یک سری شرایط کلی وجود دارد. شرایط کلی تغلیظ دیه از فرار زیر است:

۱- در حکم تغلیظ دیه فرقی بین فرد بالغ و فرد نابالغ وجود ندارد. یعنی فرقی ندارد که مقتول کودک باشد یا بزرگ سال، در هر صورت قتل انسان موجب تغلیظ دیه او خواهد شد.

۲- در حکم تغلیظ دیه تفاوتی بین زن و مرد وجود ندارد. یعنی فرقی نمی کند که مقتول زن باشد یا مرد. مقدار دیه قتل هر مقدار که باشد، یک سوم به آن افزوده خواهد شد.

۳- یکی دیگر از شرایط کلی تغلیظ دیه، این است که برای اعمال این حکم فرقی بین مقتول مسلمان و نامسلمان وجود ندارد.

۴- اگر جنین بعد از پیدایش روح به سبب حادثه ای به قتل برسد، مشمول تغلیظ دیه است .

۵- در مواردی که دیه از طرف عاقله یا بیت المال پرداخت شود نیز حکم تغلیظ دیه جاری است. یعنی اگر بیت المال باید یا عاقله (یعنی خویشاوندان نزدیک) محکوم به پرداخت دیه شدند، باز هم حکم تغلیظ دیه اعمال خواهد شد.